

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A sajtó és hivatása.

A sajtó maga az élő nemzet. Amilyen a nemzet, olyan a sajtója és megfordítva. A nemzet kívánalmái, ugyszólván összes életnyilvánulásai a sajtóban tükröződnek. Egészséges sajtó, egészséges lelket képes behelenni a nemzet testébe. Romlott sajtó, a fertőző betegségek egész seregét viszi magával és megmélyezi azok lelkületét, kiknek szellemi táplálékul szolgál.

Nincs könnyebb, mint fogékony lelkeket halóba keríteni a sajtó hatalmával,

A nemzet életét visszatükröztető sajtónak azonban más a hivatása. Feladata a nemzet vérkeringését szabályozni, irányítani. E hatás sokszor rendkívüli tevékenységre is fel tudja a nemzetet riasztani lethargikus állapotából.

A sajtó hatása néha óriási szokott lenni. Hasonlít a villámütéshez. Káprázatos fényt áraszt, tüzbe hozza a lelkeket s felkorbácsolja sokszor a szenvedélyeket is.

A hirlap a mai nap harcosa, de a jövő alapját készíti elő. Minden egyes nap újabb és újabb tápanyaggal képes gyarapítani a nemzet vérkeringését, mely ez által szabályozottabb mozgásba és így öntudatosabb életműködéshez juthat. Az 1848-as nagyidők a sajtó egy napi villámütésének köszönhetőek. Ahány eszme csak született akkor, az ember agyának gazdag tárházában, az mind a sajtó villámszárnán indult hódító útjára.

Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! Demokrácia! Emberi és politikai jogok! Szabad munka, szabad hazában! Mindezek a jelszavak és törekvések ugyan minek köszönhetik létüket, ha nem a sajtónak?

A vidéki sajtóval — néhányat leszámítva — szomorúan állunk. Nincsenek országos jellegű vidéki lapjaink és ennek okát abban kell találnunk, hogy nincsenek valódi központi városaink, ahonnan nem vicinális, hanem országos szellem sugározna ki a környékre.

A nemzetállamban mindenütt a nemzet országos szellemének kell vezetnie és uralkodnia, mert itt a legkisebb köz-

ség is maga a nemzet, illetve az állam partikuláris viszonylatban. Habár helyiek legyenek is az ügyek, azoknak országos szellemtől kell áthatottaknak lenniök. Magyarországon nincs egyetlen vidéki város, ahol igazán ilyen élet uralkodik. Inkább szükkeblű, vicinális, sem mint országos érdekek vezérlik a polgáságot. Ha egyszer-más szor mutatkozik is a vidéki helyeken országos mozgalom, e körülmény nem jele annak, hogy itt másképpen fordul a város szekere,

A nemzet életének szakadatlan egymásutánban kell lefolynia, akár országos, akár helyi viszonylatban. Nem lévén erősen kifejlett központi városaink, nem fejlődhetik alapos és országos szellemű sajtó-organum se, mely irányító befolyást gyakorolna a nemzet vérkeringésére. Pedig erős vidéki sajtóra számos tekintetben igen nagy szükség van, mert a fővárosi sajtó nem láthat minden vidéki ügyet. Erre csak a vidéki sajtó képes, még pedig a nemzetállam követelményei szerint akként, hogy minden helyi ügyet egyszersmind országos oldaláról is vizsgáljon, mérlegeljen, mennyiben felel meg a nemzet akaratának?

Tagadhatatlan azonban, hogy elismerés illeti meg a vidéki sajtó harcosait, kik a nemzet millió ügyének eleven segítői. Minden vérbeli sajtó emberben a nemzetállam testesül meg. És ideális az volna, ha a nemzet minden tagja a sajtó harcosa lenne. s mint ilyen, a hivatásos, vérbeli újságíró oldala mellé állna.

És ha a sajtó hasábjain tért nyit és ott állandó harcosává szegődik a magyar iparososztály, úgy a magyar iparosság jövője el nem veszett. Ha az iparosság bármely követeléseért a sajtó részéről kemény harc folynék, úgy sok kérdés máris dülőre jutott volna. Csak egy követelést említünk: az önálló vámtérületet, mely, mint kormány politikusaink mondják: nem is politika, hanem gazdasági kérdés. Nos, ha ez így áll, akkor mi sem gátolja a különböző pártállású polgárokat abban, hogy e tekintetben szövetségre lépjenek egymással. Az ország legsürgősebb gazdasági erős-

bódését fogja ez jelenteni. Hiszen az önálló vámtérület ma már nem is egy osztály, hanem az egész nemzet érdeke!

Nyisson tért a sajtó a magyar kisiparnak, mely ennek fejében tudni fogja, hogy vele szemben mi a kötelessége.

A bajai Munkásbiztosító pénztárról.

Fuzicnálni készül Zomborral.

A bajai munkásbiztosító pénztár önállósága, autonóm joga ellen ismét merénylet készül. Megint kísért az, ami már egyszer tervbe volt véve.

Néhány esztendővel azelőtt történt, hogy a központban az a felfogás volt, hogy a munkás biztosító pénztárak számát apasztják az országban és a kisebb taglétszámúakat beolvasztják a nagyobbakba. Az ilyen beolvasztandó pénztárak közé tartozott a bajai is.

Akkor mi erős harcot indítottunk ezen terv ellen, mert úgy tudtuk, hogy a beolvasztás ugy a munkaadókra, mint az alkalmazottakra nézve rendkívül hátrányos, sőt káros volna. Az okok, amelyek a beolvasztás ellen szóltak akkor, fenállanak ma is. Sőt ma talán még inkább, mert ma még több munkás van Baján, mint évekkel ezelőtt.

Most, hogy itt van a pénztár autonómiájával és önállóságával, minden munkaadó és minden munkás megvédelmezheti a maga jogait. Az igazgatóság tisztára baja embereiből áll, akik ismerik az itteni viszonyokat és nagyon gyakori az eset, hogy valamely beteg munkás elesne a segélytől és táppénztől, ha ridegen ragaszkodnék az igazgatóság a szabályok holt betűihez. Am az igazgatóság tagjai bajai emberek lévén, ismerik az egyes esetek mellékkörülményeit s így mindig odaigyekezhetnek, hogy a beteg és segélyre utalt munkáson méltánytalanság és igazságtalanság ne essék.

Amint áll ez a munkásokra, azonképpen előnyös a munkaadókra is az, hogy a pénztár helyben van.

És mégis, úgy értesülünk, hogy ismét kísért a beolvasztás terve. A különbség csupán az, hogy amíg a multban felülről jött a terv, addig most minálunk Baján gondolkoznak azon, hogy ne olvadjanak-e bele egy másik pénztárba. — Arról van ugyanis szó, hogy a zombori munkás biztosító pénztár átírt a bajai pénztárhoz és felszólította, hogy fuzionáljon a kettő, persze úgy, hogy a székhely ne Baján, hanem Zomborban legyen. És csudálatos, amíg azelőtt maga a pénztár til-

takozott a beolvasztás ellen, maga a pénztár vezetősége informálta a sajtót, ma az titkolódik legjobban és maga is afelett tanácskozik, hogy jó volna-e a beolvasztás.

Hát nem volna jó, sőt nagyon is rossz volna. Igaz, hogy a zombori pénztár azt mondja, hogy Baja képviselhető magát itt, de ez a képviselő csak papíron volna meg, mert az embereknek nincsen idejük az ide-oda utazgatásra. Ez az egyik, a másik pedig az, hogy Baja csak negyven százalékban volna képviselve s így különben is mindig majorizálva volnánk.

De ettől eltekintve is, a lehető leghátrányosabb volna az a beolvasztás minden tekintetben, mert a munkások és munkaadók sohasem védhetnék meg személyesen a maguk érdekeit.

Ezért a legerélyesebben tiltakozunk Baja város érdekelt alkalmazottjai és sok száz munkaadója nevében a beolvasztás ellen. A fuziónak nem szabad megtörténni és minden rendelkezésünkre álló eszközzel harcolni fogunk a merénylet számba menő terv ellen.

TELEFONHIREK.

Bpest 1912. november 28.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén Hegedűs Lóránt ismertette a költségvetést.

Giesswein Sándor kijelenti, hogy részt vesz a képviselőház tanácskozásain, hogy a kormányt ellenőrizze és hogy a választói jogi javaslat tárgyalásán jelen lehessen. Súrgeti a közegészségügy javítását és a felekezeti tanítók helyzetének a rendezését. Mihályi Ti-vadar felsorolja a kormány bűneit amelyeket elkövetett az ellenzékkel és a nemzetiségekkel szemben.

Merénylet a szultán ellen.

Konstantinápolyban elfogtak egy bulgár tisztet, aki felakarta robbantani a szultán palotáját.

Aviatikusok Drinápolyban.

Szófiából jelentik, hogy bulgár aviatikusok felgyújtották egész Drinápolyt.

Justh Gyula

Budapestre érkezett és párthívei nagy ünnepséggel fogadták.

Orosz csapatösszevonások

még mindig nagy szorgalommal folynak.

NAPIHIREK.

A szabadliceális bizottság első előadása.

A bajai szabadliceális bizottság folyó hó 24-én, vasárnap, kezdte meg működését. Az első előadás a főgimnázium tornatermében volt, mert az előadást veütett képek kísérték.

Werner Adolf dr. főgimnáziumi igazgató, a liceális bizottság elnöke, dvözölte először a közönséget s ismertette a bizottság programját, célját és megalakulásának célszerűségét.

A megnyitó beszéd után az előadó, Kiss Á. József tanítóképző-intézeti tanár kezdte előadását, mely a levegő meghódításáról szölt.

A repülőgépek és léghajók technikájának legprimitívabb formájáról beszél először az előadó, aki végigvezet bennünket az első kísérlettől a mostani fejlett állapotig. A tiszta veütett képek segítségével szavai nyomán eként tüntette a levegő meghódításáért folytatott küzdelem egyes határjelző momentumait. Ismerteti a franciák vállalkozó szelleme által berendezett első ballonokat, majd az újabb kormányozható léghajókon és repülőgépeken alkalmazott explóziós motorok rendszerét. Az újabb alapok közül hathatósan időzött Zeppelin törekvéseinél és sikerereinél s a franciák bámulatos alkotásainál.

A repülőgépekkel rövidebben foglalkozott az előadó, bár megemlítette mostani rekorderek javarészt s a magyar pilótákat, akik több-kevesebb sikerrel kísérleteznek a légben.

Az előadást szépszámu publikum hallgatta végig.

A második előadás december hó 1-én, vasárnap lesz a városi színház közgyűlési termében, ahol Erdélyi Gyula főjegyző, helyettes polgármester fogja néhány szóval megnyitni az előadást. Kárig Emil tanítóképző-intézeti tanár fog beszélni Tinódi énekeiről s néhány ének dallamot zongorán fog bemutatni. Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Jegyeket Kollár A. és ifj. Wagner Antal ur könyvkereskedésében lehet kapni, előadás előtt pedig a pénztárnál.

A Mikulás vásár. A Bajai Jótékonycélu Leányegyesület szombat, folyó hó 30-án Mikulás-vásárt rendez a Nemzeti Szálloda nagytermében. Lesz ott minden amit csak szem-szaj megkíván. Akárcsak egy országos nagy vásáron. Lesznek elarusító sátrak, lesz panoptikum meg sok-sok fele látványosság. Belépő-díj 1 kor 20 fill., gyermekek a felét fizetik. Megjegyezzük, hogy a belépő-díj fejében egy csésze tea is jár.

Halálozás. Sárdi János földbirtokos életének 58 ik évében meghalt. Az elhunyat ma délután 3 órakor temették a Szt.-Rókus temetőbe.

A Magyar-Folyamhajózás új hajóállomásokat létesít. Kiszivárgott hírek szerint a középduinai részen a «Magyar Folyamhajó-

zási R. T.» új állomásokat fog létesíteni a tavaszi hajózás megkezdésével. Új állomások vételek terve Kaloocsán, Pakson Dunaföldváron, Dunaadonyban és Tolna-Domboriban. — (Helyes volna, ha e hajók Baja és Kaloocsa között is közlekednének. Így volna az új állomásoknak értelme.)

A mindentudó posta. Bámulatos és jó hírű a magyar posta pontossága és megbízhatósága Ennek nyomatókos bizonyítékát kapjuk a szomszédos Bácsföldvárról. Ugyanis Boroszló, nov. 12-iki lebélyegezéssel kapott az ottani intelligencia egyik tagja egy árjegyzéket nyitott borítékban a következő címmel:

Wohlgeboren

Herrn

Med. Un. Dr. N. N.

Dömötör-Miksa.

Comitat Bácsmegeye

Ungarn. — a

Más országban bizonyára elvesz az így címzett levél. Nem így minálunk: mert Dömötör-Miksára, azaz Bácsföldvárra pontosan a címzett jött a levél, dacára, hogy talán nemcsak hazánkban, de az egész világon sincs »Dömötör-Miksa« nevű helyiség. — Ez a lelkiismeretesség netovábbja!

Nogi tábornok a japán hős. Az orosz-japán háborúból tudják olvasóink, hogy a vitéz japán hadsereg egyik legvitézebb tábornoka gróf Nogi volt, a ki Port-Arthurt elvette az oroszoktól, a mivel azután el is dőlt a háború sorsa. Mostanában, hogy Mutsuhito japán császár, aki két hónapja, hogy meghalt, temetése végbement, e vitéz tábornok ősi japán szokás szerint öngyilkossá ot követte el, mert nem akarta császári urát tulélni. A felesége is harakirit követett el magán. S így együtt kísérték császári urukat az örökkévalóságba. De még mielőtt az önfeláldozó tettüket elkövétték, napokkal azelőtt napjában háromszor Diadal kávéit ittak, mely a legjobb kávék keveréke s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy izét és zamátját évekig megtartja. Csak a zárt csomagra és a védjegyre kell ügyelni. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

Rum és likőr készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készíttik a rumot és likőröket. Számptalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitünő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

FODOR KÁROLY.

szégyelteszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
a legjobbak és leg-
tökéletesebbek!
Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!
Sddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Övökadjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

200 kor. jutalmat

adok annak, aki eltűnt brilláns fülbevalómat visszahozza, vagy annak nyomára vezet.

Adler Sári.

Uj üzlet megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Erzsébet királyné-utca II. sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész - üzletet

nyitottam.

Elvállalok mindennemű orthopéd-munkát. Érzékeny lábakra különös gond fordítatik.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Mozses Péter

uri-, női- és orthopéd-, mű-cipész.

- Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 2-24 K-tól kezdve
- Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
- Beton műkölépcső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
- Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
- Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
- Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig 20 K-tól kezdve
- Kut fedőlapok betonból 6 K-tól kezdve
- Kutmedencék betonból 16 K-tól kezdve
- Vízmedencék betonból 4 korona.
- Mindenféle beton- és műkö. munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Cs. és. kir. udvari szállító
Konrad János óragyára Brűx
2678. sz. (Csehország.)

Megbízható jó órák 3 évi jótállással Patent Roskopf nikkell óra 4 20 K. Svájci Roskopf 5 kor szabályozott nikkell „Sas Roskopf“ Anker Remontoir óra 7 korona, „Fantastic“ nikkell remontoir óra 7 50 K. „Glória“ ezüst remontoir óra 8 40 K. ugyanez kettős fedéllel 12 50 K.

Ébresztő és fali órák

Versenyképes amerikai sist. pontosan járó ébresztő órák (3946. sz.) darabja 2 90 K. 3 drb 8 K, világító számmal 5 30 K. 3 darab

9 K, kettős haranggal 3 80 K, világító számmal 4 K 20 f. konyhai fali órák darabja 3 20 K, kakukka 7 50 K, 8 50 K és feljebb Toronyharangóra 7 80 K, éjjeli vil. számmal 8 40 K, Inga-óra 8 50, 10 80 K, és feljebb. Nincsen kockázat. Nem tetsző kicsérélve, vagy a pénz vissza. Szállítás utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Nagy képes árjegyzék 4000 ábrával ingyen és bérmentve

BIOGLOBIN.

Vérképző ital! Uj életerőt ad!

Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerítő betegség, vagy súlyos lelki megrázkódás következtében gyengének érzi magát, ki vérszegény, kimerült, étvágytalan, fáradt, vagy ámatlan, az ne használjon mást mint a

BIOGLOBINT

Fajlódásban elmaradt gyermekeknek értékes táp- és erősítő-szer.

Egy üveg ára 3*50 K. Próba üveg 2 K.

Kapható:

Schubert városi gyógyszertárban Zombor

2 üveg vételénél portómentesen szállítatik tehát semmiféle költség nincs!

Csak akkor valódi ha az üvegen cégem olvasható.

Törlesztéses kölcsönöket engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VII., József-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák, Kitűnő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termék. Bankettok esküvők rendezése elfogadjatik.

Esténként FARKAS VINCE hírneves cigányprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ. Szives pártfogást kér Szabó Tivadar tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok szontalan utánzata van. Az eredetiek minden egyes darabkáján rajta van a »Réthy« név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

„U.K.“ TEAS
AZ UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON
A VILÁG LEGJOBB TEAI!

Főraktár: Ifj. Cserba Györgynél.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete
elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönöket

főldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY

A Petőfi Sándor utca 11. számú

háza
négy szobás lakással, összes mellékke-
lyiségekkel és nagy kerítéssel **kiadó.**
Dr. VALENTIN EMIL.

A legelterjedtebb és legjobb

önműködő hordozható és kocsira szerelhető szőlő-, gyümölcsfa-, komló és sövénypermetező a

SYPHONIA

Borsajtók.
Hydraulikus sajtók.
Mustszűrő készülékek.
Szőlőzuzogépek.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál:

Ph. Mayfarth & Co. Wien

FRANFKFURTH a M. BERLIN. PÁRIS.
110/a számú illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek kerestetnek.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjeggyel

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd- jeggyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.
Óvakodjunk utánzatoktól.
Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

- 1/2 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/2 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/2 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENŰTT
KAPHATÓ.

Baja—bátaszéki vasut-töltés mellett
fekvő, kertészetre kiválóan alkalmas

5 hold föld

halastóval és házzal eladó. Bővebbet:
Jaszlits András, Petőfi-utca 64.

TÖRLEY